

KONVENCIJA O STATUSU IZBJEGLICA IZ 1951.¹

UVOD

VISOKE UGOVORNE STRANE,

Buduji da je Poveljom Ujedinjenih naroda i Općom deklaracijom o ljudskim pravima, koje je Generalna skupština prihvatila 10. prosinca 1948., utvrđeno načelo da je ljudska bića uivati osnovna prava i slobode bez diskriminacije,

Buduji da su Ujedinjeni narodi u višestruko navratu očitovali svoju zabrinutost za izbjeglice, te pokušali osigurati izbjeglicama najveću moguću provedbu ovih osnovnih prava i sloboda,

Buduji da je poželjno ponovno razmotriti i utvrditi prethodne međunarodne ugovore o statusu izbjeglica, te procijeniti njihov opseg i zahtjevu koju pružaju ti instrumenti pomoću novog ugovora,

Buduji da odobravanje azila može preopteretiti određene zemlje, te budući da se zadovoljavaju rješenje ovog problema, kojem su Ujedinjeni narodi priznali međunarodno značenje i prirodu, ne može naći bez međunarodne suradnje,

Izražavajući želju da sve Države, uvažujući socijalnu i humanitarnu prirodu problema izbjeglica, učine sve što mogu kako bi spriječile da ovaj problem postane uzrok napetosti između Država,

Uzimajući na znanje da je Visoko povjereništvo Ujedinjenih naroda za izbjeglice zadužen za nadgledanje međunarodnih konvencija o zaštiti izbjeglica, te držeći da je učinkovita koordinacija u postupku rješavanja ovog problema ovisiti o suradnji Država s Visokim povjereništvom,

Dogovorile su sljedeće.

¹ *Treaty Series* Ujedinjenih naroda, 189. svezak, str. 137

POGLAVLJE I

OPJE ODREDBE

^lanak 1

Definicija pojma „izbjeglica”

A U ovoj se Konvenciji pojam „izbjeglica” odnosi na svaku osobu:

(1) za koju se smatra da je izbjeglica temeljem Sporazuma od 12. svibnja 1926. i 30. lipnja 1928. ili temeljem Konvencija od 28. listopada 1933. i 10. velja-e 1938., Protokola od 14. rujna 1939., ili Ustava Me|unarodne organizacije izbjeglica;

Odluke o neispunjavanju uvjeta koje usvoji Me|unarodna organizacija izbjeglica tijekom njenog mandata ne }e sprije~iti da se osobi koja ispunjava uvjete stavka 2 ovog odjeljka dodijeli status izbjeglice;

(2) koja se ne nalazi u zemlji svog dr`avljanstva uslijed doga|aja nastalih prije 1. sije~nja 1951., te uslijed osnovanog straha od proganjanja zbog rasnih, vjerskih, nacionalnih razloga, te zbog pripadnosti odre|enoj dru{tvenoj grupi, ili zbog politi~kog uvjerenja, ne mo`e ili zbog tog straha, ne `eli dobiti za{titu svoje dr`ave; ili osoba bez dr`avljanstva koja se nalazi izvan zemlje prethodnog trajnog prebivali{ta, a koja se ne mo`e ili se zbog straha ne `eli vratiti u tu dr`avu.

U slu~aju osobe koja ima vi{e od jednog dr`avljanstva, pojam „zemlja dr`avljanstva” odnosit }e se na svaku od zemalja ~ije dr`avljanstvo ta osoba ima, a ukoliko ta osoba nije tra`ila za{titu jedne od zemalja ~ije dr`avljanstvo ima, bez opravdanih razloga temeljenih na osnovanom strahu, smatrat }e se da toj osobi ne nedostaje za{tita zemlje dr`avljanstva.

B (1) U ovoj }e Konvenciji rije~i „doga|aji prije 1. sije~nja 1951” iz ~lanka 1, odjeljak A, zna~iti:

(a) „doga|aji u Europi prije 1. sije~nja 1951.” ili

(b) „doga|aji u Europi ili drugdje prije 1. sije~nja 1951.”, a svaka }e Dr`ava ugovornica prilikom potpisivanja, ratifikacije ili pristupanja dati izjavu kojom }e biti odre|eno koji }e od ovih zna~enja primijenjivati u ispunjavanju preuzetih obveza iz ove Konvencije.

(2) Svaka Dr`ava ugovornica koja je usvojila opciju (a) mo`e uvijek pro{iriti svoje obveze na opciju (b) upu}ivanjem Obavijesti Glavnom tajniku Ujedinjenih naroda.

C Ova Konvencija ne}e se primjenjivati na osobe koje ispunjavaju uvjete odjeljka A u sljede}im slu~ajevima:

- (1) ako je osoba ponovno zatra`ila za{titu zemlje svog dr`avljanstva; ili
- (2) ako je osoba izgubila dr`avljanstvo, te ga ponovno dobrovoljno primila; ili
- (3) ako je osoba primila novo dr`avljanstvo, te ako u`iva za{titu zemlje novog dr`avljanstva; ili
- (4) ako se osoba vratila u zemlju koju je napustila ili izvan koje se nalazila uslijed straha od proganjanja; ili
- (5) ako osoba vi{e ne mo`e nastaviti odbijati za{titu zemlje dr`avljanstva, budu}i da su prestale okolnosti pod kojima joj je priznat status izbjeglice;

Odredbe ovog stavka, me{utim, ne}e se odnositi na izbjeglicu iz odjeljka A (1) ovog ~lanka koji mo`e navesti neoborive razloge o ranijim proganjanjima, te tako odbiti za{titu zemlje svog dr`avljanstva;

(6) u slu~aju osobe bez dr`avljanstva, koja se mo`e vratiti u zemlju trajnog prebivali{ta budu}i da su okolnosti temeljem kojih joj je odobren status izbjeglice prestale postojati;

Odredbe ovog stavka, me{utim, ne}e se odnositi na izbjeglicu iz odjeljka A (1) ovog ~lanka koji mo`e navesti neoborive razloge o ranijim proganjanjima, te tako odbiti povratak u zemlju prethodnog trajnog prebivali{ta.

D Ova se Konvencija ne}e odnositi na osobe koje trenutno primaju za{titu ili pomo} tijela ili agencija Ujedinjenih naroda osim Visokog povjereni{tva Ujedinjenih naroda za izbjeglice.

Ukoliko takva za{tita ili pomo} prestane uslijed bilo kakvih razloga, a polo`aj tih osoba nije odre{en u skladu s relevantnim rezolucijama koje je usvojila Generalna skup{tina Ujedinjenih naroda, te osobe }e *ipso facto* imati pravo na povlastice koje pru`a ova Konvencija.

E Ova se Konvencija ne}e odnositi na osobu kojoj su nadle`ni organi zemlje u kojoj se nastanila priznali prava i obveze koji proizlaze iz posjedovanja dr`avljanstva te zemlje.

F Odredbe ove Konvencije ne }e se primijenjivati na osobu za koju postoje ozbiljni razlozi za sumnju:

(a) da je po~inila zlo~in protiv mira, ratni zlo~in, ili zlo~in protiv ~ovje~nosti, definiranim me|unarodnim instrumentima i njihovim odredbama vezanim za takve zlo~ine;

(b) da je po~inila ozbiljan nepoliti~ki zlo~in izvan zemlje u kojoj se nalazi kao izbjeglica prije nego je u toj zemlji prihva}ena kao izbjeglica;

(c) da je kriva za postupke koji su u suprotnosti s ciljevima i na~elima Ujedinjenih naroda.

^lanak 2

Op}e obveze

Svaki izbjeglica ima odre|ene du`nosti prema zemlji u kojoj se nalazi, a to se posebice odnosi na njegovu du`nost da po{tuje zakone i propise, te mjere koje se poduzimaju kako bi se odr`ao javni red.

^lanak 3

Nediskriminacija

Dr`ave ugovornice primjenjivat }e odredbe ove Konvencije na izbjeglice bez diskriminacije s obzirom na njihovu rasu, vjeru ili zemlju porijekla.

^lanak 4

Vjera

Dr`ave ugovornice primjenjivat }e prema izbjeglicama na svom teritoriju postupke koji su barem jednaki onima koji se primjenjuju za dr`avljane tih zemalja glede slobode vjeroispovijedi i slobode vjerskog odgoja njihove djece.

^lanak 5

Prava odobrena nezavisno od ove Konvencije

Nijedna odredba ove Konvencije ne zadire u druga prava i povlastice koje je Dr`ava ugovornica dala izbjeglicama nezavisno od ove Konvencije.

^lanak 6

Pojam „pod istim okolnostima”

U ovoj Konvenciji pojam „pod istim okolnostima” podrazumijeva da svi uvjeti (uklju~uju}i uvjete glede trajanja i uvjeta boravka i prebivanja) koje bi pojedinac morao ispuniti da nije izbjeglica, a da `eli u`ivati odre|eno pravo, moraju biti ispunjeni od strane izbjeglice, osim onih uvjeta koje izbjeglica ne mo`e ispuniti zbog prirode uvjeta.

^lanak 7

Osloba|anje od reciprociteta

1. Dr`ava ugovornica primijenjivat }e prema izbjeglicama isti postupak kao prema strancima op}enito, osim u slu~aju kada ova Konvencija sadr`i povoljnije odredbe za izbjeglice.
2. Nakon trogodi{njeg boravka sve }e izbjeglice u`ivati oslobo|enje od zakonodavnog reciprociteta na teritoriju Dr`ave ugovornice.
3. Svaka }e Dr`ava ugovornica, u slu~aju nepostojanja reciprociteta, nastaviti pru`ati izbjeglicama prava i povlastice na koja su ve} imali pravo na dan stupanja na snagu ove Konvencije u toj Dr`avi.
4. Dr`ave ugovornice blagonaklono }e razmotriti mogu}nost pru`anja prava i povlastica izbjeglicama, u slu~aju nepostojanja reciprociteta, a koje nadilaze one koje su navedene u stavcima 2 i 3, kao i mogu}nost pru`anja oslobo|enja od reciprociteta onim izbjeglicama koji ne ispunjavaju uvjete koji su navedeni u stavcima 2 i 3.
5. Odredbe stavaka 2 i 3 primjenjuju se i na prava i povlastice koje su navedene u ~lancima 13, 18, 19, 21 i 22 ove Konvencije, kao i na prava i povlastice koje ova Konvencija ne pru`a.

^lanak 8

Oslobo|enje od posebnih mjera

U svezi s posebnim mjerama koje mogu biti poduzete protiv osobe, imovine ili interesa dr`avljana strane Dr`ave, Dr`ava ugovornica ne }e primijeniti te mjere na izbjeglicu koji je slu`beno dr`avljanin te strane Dr`ave isklju~ivo zbog njegovog dr`avljanstva. Dr`ave ugovornice koje su temeljem svog zakonodavstva sprije~ene provesti na~elo navedeno

u ovom članku u odgovarajućim slučajevima odobriti oslobođenje u korist takvih izbjeglica.

Članak 9

Privremene mjere

Ova Konvencija ne daje spriječiti Državu ugovornicu da u vrijeme rata ili u slučaju nekih drugih opasnih ili posebnih okolnosti poduzme privremene mjere koje smatra neophodnim za nacionalnu sigurnost prema određenoj osobi, sve dok ta Država ugovornica ne odluči da je ta osoba izbjeglica, te da je nastavak takvih mjera u njenom slučaju u interesu nacionalne sigurnosti.

Članak 10

Stalnost boravka

1. U slučaju da je izbjeglica nasilno prognan tijekom Drugog svjetskog rata i prebačen na teritorij Države ugovornice, te ako u njoj boravi, period takvog prinudnog boravka smatrat će se pravnim boravkom na tom teritoriju.
2. U slučaju kada je izbjeglica nasilno prognan tijekom Drugog svjetskog rata s teritorija Države ugovornice, te se u nju vratio prije stupanja na snagu ove Konvencije s namjerom da se tamo nastani, taj će se period prije i poslije nasilnog progonstva smatrati kontinuiranim boravkom za sve slučajeve kada je potrebno dokazati stalnost boravka.

Članak 11

Izbjeglice pomorci

U slučaju izbjeglica koje redovito služe kao članovi posade na brodu pod zastavom Države ugovornice, Država će blagonaklono razmotriti mogućnost njihovog nastanjenja na svom teritoriju, mogućnost izdavanja putnih dokumenata ili njihovog privremenog prijama na svoj teritorij, posebice glede olakšavanja njihovog nastanjenja u nekoj drugoj zemlji.

POGLAVLJE II

PRAVNI STATUS

^lanak 12

Osobni status

1. Osobni status izbjeglice utvrivat }e se temeljem zakona zemlje porijekla izbjeglice ili, u nedostatku iste, zakonima zemlje u kojoj boravi.
2. Dr`ava ugovornica po{tovat }e prava koja je izbjeglica prethodno dobila i koja proistje~u iz njenog osobnog statusa, posebice prava vezana za brak, a koja }e, ako je to potrebno, biti uskla|ena sa zakonodavstvom te Dr`ave, no samo u slu~aju kada bi ta prava bila priznata od strane doti~ne Dr`ave i da ta osoba nije postala izbjeglica.

^lanak 13

Pokretna i nepokretna imovina

Dr`ave ugovornice osigurat }e izbjeglici najpovoljniji mogu}i postupak koji, u svakom slu~aju, ne }e biti manje povoljan od onog koji se osigurava strancima koji se nalaze u istim uvjetima, a glede stjecanja pokretne i nepokretne imovine i ostalih pripadaju}ih prava, te glede zakupa i ugovora povezanih s pokretnom i nepokretnom imovinom.

^lanak 14

Umjetni~ka prava i industrijska imovina

Izbjeglici }e se u zemlji gdje ima stalno prebivali{te pru`iti jednaka za{tita industrijske imovine, kao {to su na primjer izumi, nacrti ili modeli, za{titni `ig, za{titni naziv, te za{titna prava na knji`evnim, umjetni~kim i znanstvenim djelima, kao i dr`avljanima te zemlje. Na teritoriju bilo koje druge Dr`ave ugovornice pru`it }e mu se jednaka za{tita koja se na tom teritoriju pru`a dr`avljanima zemlje u kojoj ima boravi{te.

^lanak 15

Pravo udru`ivanja

Dr`ave ugovornice osigurat }e izbjeglicama koje legalno borave na njihovom teritoriju najpovoljniji mogu}i postupak koji se osigurava stranim dr`avljanima u istim okolnostima, glede nepoliti~kih i neprofitabilnih udruga i sindikata.

^lanak 16

Pristup sudovima

1. Izbjeglica }e imati slobodan pristup sudovima na teritoriju svih Dr`ava ugovornica.
2. Izbjeglica }e u Dr`avi ugovornici u kojoj ima boravi{te u`ivati isti postupak kao i njen dr`avljanin glede pristupa sudovima, uklju~uju}i pravnu pomo} i osloba|anje od *cautio judicatum solvi*.
3. S izbjeglicom }e se u zemljama, izvan one u kojoj ima stalno mjesto boravka, postupati kao i sa dr`avljaninom zemlje u kojoj ima boravi{te glede odredbi stavka 2.

POGLAVLJE III

LUKRATIVNA ZAPOSLENJA

^lanak 17

Pla}eno zaposlenje

1. Dr`ava ugovornica osigurat }e izbjeglicama koji legalno borave na njenom teritoriju najpovoljniji mogu}i postupak koji se osigurava i stranim dr`avljanima u istim okolnostima glede prava na pla}eno zaposlenje.
2. Ograni~avaju}e mjere koje se utvr|uju za strance ili zaposlenje stranaca s ciljem za{tite nacionalnog radnog tr`i{ta ne}e se odnositi na izbjeglicu koji je ve} izuzet od tih mjera na dan stupanja na snagu Konvencije u Dr`avi ugovornici ili koji ispunjava jedan od sljede}ih uvjeta:
 - (a) Tri godine boravka u zemlji;
 - (b) Bra~ni drug mu je dr`avljanin zemlje boravka. Izbjeglica ne mo`e zatra`iti povlastice ove odredbe ako je napustio bra~nog druga;
 - (c) Ima jedno ili vi{e djece koji su dr`avljeni zemlje boravka.
3. Dr`ave ugovornice }e blagonaklono razmotriti izjedna~avanje prava izbjeglica u svezi zaposlenja s pravima svojih dr`avljana, a posebno prava onih izbjeglica koji su stupili na njihov teritorij temeljem programa zapo{ljava|anja ili useljavanja.

^lanak 18

Samostalan posao

Dr`ava govornica osigurat }e izbjeglici koji legalno boravi na njenom teritoriju postupak koji je jednako povoljan i, koji u svakom slu~aju nije manje povoljan, od onog koji se osigurava strancima u istim okolnostim glede prava na samostalno obavljanje djelatnosti u privredi, industriji, zanatstvu i trgovini, te na osnivanje trgova~kih i industrijskih poduze}a.

^lanak 19

Slobodna zanimanja

1. Svaka }e Dr`ava ugovornica osigurat izbjeglicama koji legalno borave na njenom teritoriju, te koji posjeduju diplome koje su priznate od strane nadle`nih vlasti Dr`ave, a koje se `ele baviti slobodnim zanimanjem, postupak koji }e biti jednako povoljan i, u svakom slu~aju ne manje povoljan, od onog koji se pru`a strancima u istim okolnostima.

2. Dr`ave ugovornice poduzet }e sve u skladu sa svojim zakonima i ustavima kako bi osigurale naseljavanje izbjeglica na teritorijima, osim teritorija metropole, za koje su me|unarodno odgovorne.

POGLAVLJE IV

SOCIJALNA SKRB

^lanak 20

Ograni~eno snabdijevanje

U slu~aju postojanja sustava ograni~enog snabdijevanja stanovni{tva Dr`ave ugovornice proizvodima kojih nema dovoljno, isti sustav }e se primjeniti i na izbjeglice.

^lanak 21

Stanovanje

Glede stanovanja, Dr`ava }e ugovornica, u skladu sa zakonima, propisima I postupcima nadzora od strane vlasti, osigurati izbjeglicama koje legalno borave na njenom teritoriju

najpovoljniji mogu}i postupak, i u svakom slu~aju ne manje povoljan od onoga koji se primjenjuje na strance u istim okolnostima.

^lanak 22

Javno obrazovanje

1. Dr`ave ugovornice postupat }e s izbjeglicama na isti na~in kao i s dr`avljanima glede osnovnog obrazovanja.
2. [to se ti~e obrazovanja, nakon osnovnog obrazovanja, posebice glede upisa na studij, te priznanja stranih {kolskih potvrda, diploma i naslova, osloba|anja pla}anja honorara i tro{kova, i dodjeljivanja stipendija, Dr`ave ugovornice postupat }e na najpovoljniji mogu}i na~in s izbjeglicama, i u svakom slu~aju ne manje povoljno nego sa strancima u istim okolnostima.

^lanak 23

Javna pomo}

Dr`ave ugovornice pru`it }e izbjeglicama koje legalno borave na njenom teritoriju istu javnu pomo} i podr{k}u koja se pru`a i njihovim dr`avljanima.

^lanak 24

Radno zakonodavstvo i socijalno osiguranje

1. Dr`ave ugovornice postupat }e s izbjeglicama koji legalno borave na njenom teritoriju na isti na~in kao i sa svojim dr`avljanima glede sljede}ih pitanja:
 - (a) Onih koja su regulirana zakonima i propisima Dr`ave ugovornice ili su pod nadzorom njenih administrativnih vlasti: naknade, uklju~uju}i obiteljske doplatke kada su ovi dio naknade, radni sati, dogovori o prekovremenom radu, nepla}eni dopusti, ograni~enja rada kod ku}e, najmanja dopu{tena dob za rad, naukovanje i vje`banje, rad `ena i mladih osoba, te u`ivanje povlastica kolektivnih ugovora;
 - (b) Socijalnog osiguranja (pravne odredbe glede povreda na radu, profesionalnih oboljenja, porodijskog dopusta, bolesti, nesposobnosti, starosti, smrti, nezaposlenosti, obiteljskih obveza i ostalih nepredvidivih okolnosti koje, temeljem dr`avnih zakona i propisa, predvi|a sustav socijalnog osiguranja), sa sljede}im ograni~enjima:
 - (i) Mogu postojati odgovaraju}i dogovori za odr`avanje ste~enih prava i prava koja su tek u procesu stjecanja;

(ii) Dr`avni zakoni i propisi zemlje prebivali{ta mogu utvrditi posebne sustave olak{ica ili parcijalnih olak{ica koji se mogu u potpunosti financirati iz javnih fondova, a koji se odnose na doplatke osobama koje ne ispunjavaju uvjete doprinosa koji su predviđeni za stjecanje redovne mirovine.

2. ^injenica da je prebivali{te korisnika izvan teritorija Dr`ave ugovornice ne}e utjecati na pravo na nadoknadu u slu~aju smrti izbjeglice zbog povrede na radu ili zbog profesionalnog oboljenja.

3. Dr`ave ugovornice pro{irit }e na izbjeglice olak{ice iz ugovora koje me|usobno sklope, ili koje mogu sklopiti u budu}nosti, glede odr`avanja ste~enih prava i prava koja su tek u procesu stjecanja a u svezi socijalnog osiguranja pod uvjetima koji se odnose na dr`avljane Dr`ava potpisnica tih ugovora.

4. Dr`ave ugovornice blagonaklono }e razmotriti mogu}e pove}anje olak{ica koje proizlaze iz sli~nih ugovora koji mogu biti na snazi izme|u Dr`ava ugovornica i Dr`ava koje nisu potpisnice ugovora.

POGLAVLJE V

ADMINISTRATIVNE MJERE

^lanak 25

Administrativna pomo}

1. U slu~aju kada bi ispunjenje prava izbjeglice zahtijevalo pomo} vlasti strane zemlje kojoj izbjeglica nema pristupa, Dr`ave ugovornice na ~ijoj teritoriji se nalazi izbjeglica poduzet }e korake da mu pomo} pru}e vlasti te zemlje ili neko me|unarodno tijelo.

2. Vlast ili vlasti iz stavka 1 izdat }e ili organizirati izdavanje pod njihovim nadzorom dokumenata ili potvrda izbjeglicama koji se ina~e izdaju strancima od strane njihovih dr`avnih vlasti.

3. Tako izdani dokumenti ili potvrde zamijenjivat }e slu`bene dokumente koje strancima izdaju njihove dr`avne vlasti, i bit }e vjerodostojni dok se ne doka`e suprotno.

4. Poseban postupak mo`e se utvrditi za siroma{ne osobe u takvim slu~ajevima, no usluge navedene u ovom ~lanku mogu se naplatiti, ali ti tro{kovi bit }e umjereni i proporcionalni onim koji se napla}uju dr`avljanima za sli~ne usluge.

5. Odredbe ovog ~lanka nisu u suprotnost sa ~lancima 27 i 28.

^lanak 26

Sloboda kretanja

Svaka }e Dr`ava ugovornica izbjeglicama koji se legalno nalaze na njenom teritoriju dati pravo biranja mjesta boravka i slobodu kretanja unutar njena teritorija, osim u slu~aju propisa koji se primjenjuju na strance op}enito u istim okolnostima.

^lanak 27

Isprave o identitetu

Dr`ave ugovornice izdat }e isprave o identitetu izbjeglicama na njihovom teritoriju koji ne posjeduju valjanu putnu ispravu.

^lanak 28

Putne isprave

1. Dr`ava ugovornica izdat }e izbjeglicama koji legalno borave na njenom teritoriju putne isprave u svrhu putovanja izvan njena teritorija, osim ako va`ni razlozi nacionalne sigurnosti ili javnog reda ne zahtijevaju druga~ije, a odredbe Dodatka ovoj Konvenciji primjenjivat }e se na takve isprave. Dr`ava ugovornica mo`e izdati takvu putnu ispravu svakom izbjeglici na svom teritoriju; posebice }e blagonaklono razmotriti pitanje takve putne isprave ako je u pitanju izbjeglica na njenom teritoriju koji nije u mogu}nosti dobiti putnu ispravu od zemlje pravnog prebivali{ta.

2. Dr`ave ugovornice priznat }e i prihvatiti putne isprave koje su izdane izbjeglicama temeljem prethodnih me|unarodnih ugovora na isti na~in kao da su izdane temeljem ovog ~lanka.

^lanak 29

Fiskalne obveze

1. Dr`ava ugovornica ne}e nametnuti izbjeglicama takse, obveze ili poreze bilo koje vrste koji su druga~iji ili vi{i od onih koji su nametnuti njenim dr`avljanima u sli~nim okolnostima.

2. Prethodni stavak ne}e ni~im prije~iti primjenu zakona i propisa koji se odnose na izbjeglice a glede tro{kova oko izdavanja administrativnih dokumenata, uklju~uju}i izdavanje isprava o identitetu strancima.

^lanak 30

Prijenos imovine

1. Dr`ava ugovornica dopustit }e izbjeglicama, u skladu sa svojim zakonima i propisima, prijenos imovine, koju su donijeli na njezin teritorij, u drugu zemlju gdje su primljeni u svrhu preseljenja.

2. Dr`ava ugovornica blagonaklono }e razmotriti zahtjev izbjeglica za prijenos i druge imovine, koja im je potrebna za preseljenje u drugu zemlju u koju su primljeni.

^lanak 31

Izbjeglice koji se ilegalno nalaze u zemlji izbjegli{tva

1. Dr`ave ugovornice ne}e izre}i kazne zbog njihovog ilegalnog ulaska ili boravka na njenom teritoriju izbjeglicama koje dolaze direktno s teritorija gdje je njihov `ivot ili sloboda ugro`ena u smislu ~lanka 1, a ulaze ili se nalaze na njenom teritoriju bez dozvole i bez odga}anja se jave vlastima, te predo~e valjane razloge svog ilegalnog ulaska ili boravka.

2. Dr`ave ugovornice ne}e ograni~iti kretanje tih izbjeglica, osim onih ograni~enja koja su neophodna, a takva }e se ograni~enja primjenjivati dok se njihov status u zemlji ne regularizira ili dok ne budu prihva}eni u nekoj drugoj zemlji. Dr`ave ugovornice pru`it }e tim izbjeglicama razuman rok, te sve potrebne olak{ice kako bi bili prihva}eni u drugoj zemlji.

^lanak 32

Protjerivanje

1. Dr`ava ugovornice ne}e protjerati izbjeglicu koji legalno boravi na njezinu teritoriju, osim zbog razloga nacionalne sigurnosti ili javnog reda.

2. Protjerivanje takvog izbjeglice mo`e se provesti samo nakon odluke koja je done{ena u skladu sa zakonom. Osim u slu~aju valjanih razloga povezanih sa nacionalnom sigurno{ }u, izbjeglici }e biti dozvoljeno da preda dokaze koji dokazuju njegovu nedu`nost, te }e mo}i predati `albu i biti zastupana u tom slu~aju pred nadle`nim vlastima ili osobama koje su imenovane od strane nadle`nih vlasti.

^lanak 33

Zabrana protjerivanja ili vra}anja („refoulement”)

1. Nijedna Dr`ava ugovornica ne}e protjerati ili vratiti („refouler”) izbjeglicu na granicu teritorija gdje bi njegov `ivot ili sloboda bili ugro`eni zbog rasnih, vjerskih, nacionalnih razloga, kao i zbog pripadnosti odre|enoj dru{tvenoj grupi ili zbog politi~kog mi{ljenja.
2. Olak{icu koju pru`a ova odredba, me|utim, ne mo`e koristiti izbjeglica kojeg se opravdano smatra opasnim po sigurnost zemlje u kojoj se nalazi ili koji, nakon {to je pravovaljano osu|en za posebno te`ak zlo~in, predstavlja opasnost po dru{tvo te zemlje.

^lanak 34

Priro|enje

Dr`ave ugovornice }e u najve}oj mogu}oj mjeri olak{ati asimilaciju i priro|enje izbjeglica. Posebice }e se potruditi da se postupak priro|enja ubrza, te da se u najve}oj mogu}oj mjeri smanje tro{kovi i izdaci postupka.

POGLAVLJE VI

IZVR[NE I PRIJELAZNE ODREDBE

^lanak 35

Suradnja dr`avnih vlasti s Ujedinjenim narodima

1. Dr`ave ugovornice obvezuju se da }e sura|ivati s Uredom Visokog Povjereni{tva Ujedinjenih naroda za izbjeglice ili s bilo kojom drugom agencijom Ujedinjenih naroda koja ga mo`da naslijedi u vr{enju njegovih du`nosti, te da }e posebice olak{ati njegovu du`nost nadzora primjene odredbi Konvencije.
2. Kako bi omogu}ile Uredu Visokog Povjereni{tva ili nekoj drugoj agenciji Ujedinjenih naroda koja ga mo`da naslijedi da pi{u izvje{a nadle`nim organima Ujedinjenih naroda, Dr`ave ugovornice obvezuju se da }e im pru`iti informacije i statisti~ke podatke o sljede}em:
 - (a) situaciji glede izbjeglica,
 - (b) provedbi Konvencije, i

(c) zakonima, propisima i uredbama o izbjeglicama koji jesu ili koji bi mogli stupiti na snagu.

^lanak 36

Podaci o zakonodavstvu dr`ave

Dr`ave ugovornice obavijestit }e Glavnog tajnika Ujedinjenih naroda o zakonima i propisima koje bi mogle usvojiti kako bi osigurale provedbu ove Konvencije.

^lanak 37

Odnos prema prethodnim konvencijama

Ne diraju }i u odredbe ~lanka 28, stavak 2 ove Konvencije, ova Konvencija zamjenjuje, izme|u Strana potpisnica, Sporazume od 5. srpnja 1922., 31. svibnja 1924., 12. svibnja 1926., 30. lipnja 1928. i 30. srpnja 1935., te Konvencije od 28. listopada 1933. i 10. velja~e 1938., i Protokol od 14. rujna 1939., i Sporazum od 15. listopada 1946.

POGLAVLJE VII

ZAVR[NE ODREDBE

^lanak 38

Rje{avanje sporova

Spor izme|u strana potpisnica ove Konvencije glede njezinog tuma~enja ili primjene koji se ne mo`e rije{iti drugim putem rje{avat }e se na Me|unarodnom sudu na zahtjev jedne od strana koje sudjeluju u sporu.

^lanak 39

Potpisivanje, ratifikacija i pristupanje

1. Ova }e Konvencija biti otvorena za potpisivanje u Genevi 28. srpnja 1951., a nakon toga }e se pohraniti kod Glavnog tajnika Ujedinjenih naroda. Bit }e otvorena za potpisivanje u Europskom uredu Ujedinjenih naroda od 28. srpnja do 31. kolovoza 1951., a ponovno }e biti dostupna za potpisivanje u Sjedi{tu Ujedinjenih naroda od 17. rujna 1951. do 31. prosinca 1952.

2. Ova }e Konvencija biti otvorena za potpisivanje u ime Dr`ava ~lanica Ujedinjenih naroda, te tako|er u ime ostalih Dr`ava koje su pozvane da prisustvuju Konferenciji opunomo}enih poslanika o statusu izbjeglica i osoba bez dr`avljanstva ili

koje su primile poziv od Generalne skupštine da potpišu Konvenciju. Bit će ratificirana, a instrumenti ratificiranja bit će pohranjeni kod Glavnog tajnika Ujedinjenih naroda.

3. Ovoj će Konvenciji moći pristupiti Države iz stavka 2 ovog članka od 28. srpnja 1951. Pristupanje će stupiti na snagu pohranjivanjem instrumenta pristupanja kod Glavnog tajnika Ujedinjenih naroda.

Članak 40

Klauzula o teritorijalnoj primjeni

1. Svaka Država može u trenutku potpisivanja, ratifikacije ili pristupanja izjaviti da će se ova Konvencija primjenjivati na svim ili bilo kojem od teritorija za koje je međunarodne odnose ta Država odgovorna. Takva izjava stupa na snagu kada Konvencija stupi na snagu za tu Državu.

2. Naknadna izjava o takvoj proširenoj primjeni bit će poslana u obliku obavijesti Glavnom tajniku Ujedinjenih naroda, a stupa na snagu devedeset dana nakon što Glavni tajnik Ujedinjenih naroda primi ovu obavijest, ili nakon stupanja na snagu ove Konvencije u odgovarajućoj Državi ako je ovaj datum kasniji.

3. Glede onih teritorija na koje se ova Konvencija ne odnosi u trenutku potpisivanja, ratifikacije ili pristupanja, svaka će Država razmotriti mogućnost poduzimanja odgovarajućih koraka kako bi se proširila primjena ove Konvencije na te teritorije, a gdje je to potrebno zbog ustavnih razloga, uz pristanak vlada tih teritorija.

Članak 41

Federalna klauzula

U slučaju kada se radi o federativnoj ili neunitarnoj Državi, primjenjivat će se sljedeće odredbe:

(a) Glede članka ove Konvencije koji spadaju pod zakonodavnu nadležnost saveznog zakonodavnog tijela, obveze Savezne vlade bit će iste kao i država ugovornica koje nisu Federativne države,

(b) Glede članka ove Konvencije koji spadaju pod zakonodavnu nadležnost konstitutivnih Država, provincija ili kantona koji ne moraju temeljem ustavnog sistema federacije poduzeti zakonodavne djelatnosti u svezi istih, Savezna vlada će skrenuti

pozornost na ove članke nadležnim vlastima Država, provincija i kantona uz blagonaklonu preporuku, u što je moguće kraćem periodu.

(c) Na zahtjev bilo koje druge Države ugovornice preko Glavnog tajnika Ujedinjenih naroda, Federativna država članica ove Konvencije pružit će izjavu o zakonu i praksi Federacije i njezinih konstitutivnih jedinica glede bilo koje odredbe Konvencije koja pokazuje opseg odredbe kroz zakonodavnu ili drugu djelatnost.

Članak 42

Rezerve

1. U trenutku potpisivanja, ratifikacije ili pristupanja, svaka Država ima pravo izraziti rezerve glede članka Konvencije, osim članka 1, 3, 4, 16 (1), 33, 36 do 46 zaključno.
2. Svaka Država koja izražava svoje rezerve u skladu sa stavkom 1 ovog članka može u bilo koje doba obavijestiti svoje rezerve obavještanjem o tome Glavnog tajnika Ujedinjenih naroda.

Članak 43

Stupanje na snagu

1. Ova Konvencija stupit će na snagu devedeset dana nakon pohranjivanja (estog instrumenta ratifikacije ili pristupanja).
2. Konvencija će za svaku Državu koja ratificira ili pristupa Konvenciji nakon pohranjivanja (estog instrumenta ratifikacije ili pristupanja) stupiti na snagu devedeset dana nakon dana pohranjivanja od strane te Države njenih instrumenata ratifikacije ili pristupanja.

Članak 44

Otkazivanje

1. Svaka Država ugovornica može otkazati ovu Konvenciju u bilo koje doba obavještanjem Glavnog tajnika Ujedinjenih naroda.
2. Takva obavijest stupit će na snagu za tu Državu ugovornicu godinu dana nakon što ju je primio Glavni tajnik Ujedinjenih naroda.

3. Svaka Dr`ava koja je dala izjavu ili obavijest temeljem ~lanka 40 mo`e u bilo koje doba nakon toga dati izjavu slanjem obavijesti Glavnom tajniku Ujedinjenih naroda da }e Konvencija prestati va`iti na njenom teritoriju godinu dana nakon {to Glavni tajnik primi obavijest.

^lanak 45

Revizija

1. Svaka Dr`ava ugovornica mo`e tra`iti reviziju ove Konvencije u bilo koje doba slanjem obavijesti Glavnom tajniku Ujedinjenih naroda.

2. Generalna skup{tina Ujedinjenih naroda predlo`it }e korake koji }e se poduzeti glede tog pitanja.

^lanak 46

Obavijesti Glavnog tajnika Ujedinjenih naroda

Glavni tajnik Ujedinjenih naroda obavijestit }e sve ^lanice Ujedinjenih naroda, kao i Dr`ave koje nisu ~lanice iz ~lanka 39 o:

- (a) deklaracijama i obavijestima u skladu sa odjeljkom B ~lankom 1;
- (b) potpisima, ratifikacijama i pristupanjima u skladu sa ~lankom 39;
- (c) deklaracijama i obavijestima u skladu sa ~lankom 40;
- (d) rezervama i povla~enjima u skladu sa ~lankom 42;
- (e) datumima stupanja na snagu Konvencije u skladu sa ~lankom 43;
- (f) otkazivanjima i obavijestima u skladu sa ~lankom 44;
- (g) zahtjevima za reviziju u skladu sa ~lankom 45.

U ime ~ega su potpisane ovla{tene osobe potpisale Konvenciju u ime svojih Vlada,

Zaklju~eno u Genevi 28. srpnja 1951. u jednom primjerku, ~iji su engleski i francuski tekst jednako vjerodostojni, te koji }e ostati pohranjeni u arhivi Ujedinjenih naroda, a ovjerovljene kopije dostavit }e se ^lanicama Ujedinjenih naroda i Dr`avama koje nisu ~lanice iz ~lanka 39.

DODATAK

Stavak 1

1. Putna isprava iz članka 28 ove Konvencije bit će slična primjerku koji je priložen ovom dodatku.
2. Isprava će biti napisana na najmanje dva jezika, a jedan od njih bit će engleski ili francuski.

Stavak 2

Ovisno o propisima zemlje u kojoj se izdaju, djeca mogu biti uvrštena ili u putnu ispravu roditelja ili u posebnim slučajevima u putnu ispravu drugog punoljetnog izbjeglice.

Stavak 3

Troškovi koji se naplaćuju za izdavanje isprave neće biti viši od najnižeg iznosa za putovnice državljana.

Stavak 4

Osim u posebnim slučajevima, isprava će vrijediti u najvećem mogućem broju država.

Stavak 5

Isprava će vrijediti jednu do dvije godine, već prema diskreciji tijela koje ju izdaje.

Stavak 6

1. Obnova ili produljenje isprave u nadležnosti je tijela koje ju je izdalo, ukoliko nositelj isprave nije dobio pravno boravište na drugom teritoriju, te ako legalno prebiva na teritoriji gore navedenog tijela. Izdavanje nove isprave u nadležnosti je tijela koje je izdalo prethodnu ispravu pod istim uvjetima.
2. Diplomatske ili konzularne misije koje su posebno ovlaštene u tu svrhu imaju pravo produžiti valjanost putne isprave koju su izdale njihove Vlade, ali za period koji nije duži od šest mjeseci.
3. Države ugovornice blagonaklono će razmotriti obnovu ili produljenje valjanosti starih putnih isprava ili izdavanje novih isprava izbjeglicama koji više ne borave legalno na njihovom području, no koji ne mogu dobiti putnu ispravu zemlje u kojoj legalno borave.

Stavak 7

Države ugovornice priznaju valjanost isprava koje su izdane u skladu s odredbama članka 28 ove Konvencije.

Stavak 8

Nadležna je tijela zemlje u koju izbjeglica želi oti izdati vizu u putnu ispravu izbjeglice, ukoliko su ga spremni primiti i ukoliko je potrebna viza.

Stavak 9

1. Države ugovornice preuzimaju obvezu da je izdati tranzitne vize izbjeglicama koje su dobile vize za teritorij krajnjeg odredišta.
2. Vize se mogu odbiti na temelju istih razloga iz kojih bi takva viza bila odbijena strancu.

Stavak 10

Troškovi za izdavanje izlazne, ulazne ili tranzitne vize ne mogu biti veći od najmanjih troškova za vize u stranim putovnicama.

Stavak 11

Kada izbjeglica legalno boravi na području druge Države ugovornice, nadležno tijelo na tom području bit će, nakon primitka zahtjeva odgovorno za izdavanje nove isprave izbjeglici temeljem uvjeta iz članka 28.

Stavak 12

Tijelo koje izdaje novu ispravu povući je staru ispravu i vratiti je u zemlju gdje je bila izdana, ako je navedeno u ispravi da se mora vratiti; ako to nije navedeno, bit će povučena i proglašena nevaljanom.

Stavak 13

1. Svaka Država ugovornica preuzima obvezu da je nositelj putne isprave koja je izdana u skladu sa člankom 28 ove Konvencije biti uvijek primljen na teritorij sve dok vrijedi njegova isprava.
2. Ovisno o odredbama prethodnog podstavka, Država ugovornica može zahtijevati od nositelja isprave da ispuni formalnosti koje su propisane za izlazak ili povratak na teritorij.

3. Dr`ave ugovornice pridr`avaju pravo da u iznimnim slu~ajevima ili u slu~ajevima kada je boravak izbjeglice odobren na odre|eno vrijeme prigodom izdavanja isprave ograni~e razdoblje tijekom kojeg se izbjeglica mo`e vratiti na period ne kra}i od tri mjeseca.

Stavak 14

Ovisno o uvjetima iz stavka 13, odredbe ovog Dodatka ne utje~u na zakone i propise koji reguliraju uvjete primitka, tranzita, prebivali{ta ili nastanjenja, i odlaska s teritorija Dr`ava ugovornica.

Stavak 15

Izdavanje isprave i ulasci temeljem te isprave ne odre|uju niti utje~u na status nositelja, posebice ne na njegovo dr`avljanstvo.

Stavak 16

Izdavanje dokumenta ne daje pravo nositelju na za{titu od strane diplomatskih ili konzularnih misija zemlje koja je izdala ispravu, niti daje pravo tim misijama da pru`aju za{titu.

ANEKS

Primjerak putne isprave

Isprava je imati oblik knji`ice (otprilike 15x10 centimetara).

Preporuča se da se isprava ispiše tako da se svako brisanje ili izmjene kemijskim ili drugim sredstvima odmah primijete, te da riječi „Konvencija od 28. srpnja 1951.” budu kontinuirano ponavljane na svakoj strani na jeziku zemlje koja izdaje ispravu.

<p><i>(Naslovna strana knji`ice)</i></p> <p>PUTNA ISPRAVA</p> <p>(Konvencija od 28. srpnja 1951.)</p> <hr/>
<p>Br.</p>
<p>(1)</p>
<p>PUTNA ISPRAVA</p> <p>(Konvencija od 28. srpnja 1951.)</p>
<p>Ova isprava prestaje va`iti dana</p>
<p>ako joj se ne produ`i ili ne obnovi valjanost.</p>
<p>Prezime</p>
<p>Ime(na)</p>
<p>Uz pratnju dijete (djeca)</p>
<p>1. Ova isprava izdaje se isklju~ivo kako bi se nositelju omogu}ilo posjedovanje putne isprave koja mo`e nadomjestiti dr`avnu putovnicu. Ne prejudicira i ne utje~e na dr`avljanstvo nositelja.</p>
<p>2. Nositelju je dozvoljen povratak u</p>
<p>.....(navesti zemlju ~ija tijela izdaju ispravu) dana ili prije ukoliko ovdje nije naveden neki drugi datum.</p>
<p>(Razdoblje tijekom kojeg je nositelju dopu{ten povratak ne smije biti kra}i od tri mjeseca.)</p>

3. Ukoliko se nositelj nastani u zemlji koja nije izdala ovu ispravu, on mora, ako `eli u budu}nosti putovati, predati zahtjev za novu ispravu nadle`nom tijelu zemlje prebivali{ta. (Stara }e putna isprava biti povu~ena od strane tijela koje izdaje novu ispravu, te vra}ena tijelu koje ju je izdalo.)¹

(Ova isprava sadr`i strana, uklju~uju}i naslovnicu)

¹ Vlade koje tako `ele mogu ubaciti ovu re~enicu u zagradi.

(2)

Mjesto i datum ro|enja

Zvanje

Trenutna adresa

Djevoja~ko prezime i ime(na) supruge

Prezime i ime(na) supruga

Opis

Visina

Kosa

Boja o~iju

Nos

Oblik lica

Ten

Posebnosti

Djeca u pratnji nositelja

Ime	Prezime	Mjesto i datum ro enja	Spol
-----	---------	------------------------	------

Prekri`iti nepotrebno.

(Ova isprava sadr`i strana, uklju~uju }i naslovnicu.)

(3)

**Fotografija nositelja i pe~at tijela koje izdaje ispravu
Otisci prstiju nositelja (ako je potrebno)**

Potpis nositelja

(Ova isprava sadr`i strana, uklju~uju }i naslovnicu.)

(4)

1. Ova isprava vrijedi u sljede }im zemljama:

.....
.....
.....
.....

2. Isprava ili isprave na temelju kojih se izdaje ova isprava:

.....
.....
.....
.....

Izdano u

Dana

Potpis i pe~at tijela
koje izdaje ispravu:

Tro{kovi pla}eni

(Ova isprava sadr`i strana, uklju~uju }i naslovnicu.)

(5)

Produljenje ili obnova valjanosti

Plaćeni troškovi:

Od:

Do:

U: Datum:

Potpis i pečat tijela
koje je proizvelo ili
obnovilo valjanost isprave:

Produljenje ili obnova valjanosti

Plaćeni troškovi:

Od:

Do:

U: Datum:

Potpis i pečat tijela
koje je proizvelo ili
obnovilo valjanost isprave:

(6)

Produljenje ili obnova valjanosti

Plaćeni troškovi:

Od:

Do:

U: Datum:

Potpis i pečat tijela
koje je proizvelo ili
obnovilo valjanost isprave:

Produljenje ili obnova valjanosti

Pla}eni tro{kovi:

Od:

Do:

U: Datum:

Potpis i pe~at tijela
koje je produ`ilo ili
obnovilo valjanost isprave:

(Ova isprava sadr`i strana, uklju~uju}i naslovnicu.)

(7-32)

Vize

Prezime nositelja isprave mora se ponoviti na svakoj vizi.

(Ova isprava sadr`i strana, uklju~uju}i naslovnicu.)